

Minnesanteckningar från möte i MARC21-gruppen torsdagen den 14 juni 2001

Närvarande: *Ragnar Helin*, Riksdagsbiblioteket, sammankallande
Marianne Andersson, Nordiska Afrikainstitutet
Bruno Johnsson, Sveriges Lantbruksuniversitet
Hjalmar Westrin, Umeå universitetsbibliotek
Annika Eriksson, Vitterhetsakademiens bibliotek
Stina Degerstedt, Kungliga biblioteket (från 12.00)
Göran Skogmar, Kungliga biblioteket
Christian Zeising, Kungliga biblioteket
Oskar Hammargren, Mitthögskolans bibliotek
Thomas Trakell, ICL Invia

Inbjudna gäster från Libris från 13.00:

Mats Herder
Christer Larsson
Bodil Gustavsson

Förmiddagsförberedelser

Status

Inledningsvis redogjorde Thomas Trakell för hur långt arbetet fortskridit sedan föregående möte. Se också minnesanteckningar från detta möte. Thomas hade gjort en kort översikt över de ändringar i tabeller som behöver göras vid konverteringen från vad jag nedan kommer att kalla LM till M21 (LIBRISMARC till MARC21). Se tabeller i bilaga (s. 5).

Thomas påpekade sedan att en fix för fileringen som i M21 ska göras med indikatorer 1-9 redan finns i indexeringsprogrammet. Det går också att köra en fix som automatiskt filerar efter vissa stoppord. Detta kan endast bli aktuellt vid katalogisering direkt i Aleph och då inte för svenska.

Om man har filering på mer än nio tecken måste man göra ett biuppslag. LIBRIS-posterna i M21 förväntas innehålla sådana biuppslag.

Thomas hade också tittat på frågan om Unicode och UTF-8. Det finns information om korrespondensen mellan Unicode och UTF-8 i Aleph version 14.2. Thomas kommer att vid behov överföra den till version 12.2.

Det skulle innebära att man kan konvertera från UTF8 till Ansel. Det är viktigt för de bibliotek som inte kommer att uppgradera till 14.2 (som baserar sig på Unicode) utan ligga kvar med 12.2 (där teckenuppsättningen är Ansel), eftersom från den 1 januari 2002 kommer posterna från Libris med full teckenuppsättning enbart att levereras i Unicode. Thomas Trakell undersöker detta vidare. SLUB blir pilotprojekt.

Frågor till Libris

Resten av förmiddagen ägnades åt att diskutera de frågor som skulle ställas till Libris. Se vidare diskussionen med Libris i det följande.

En god lunch avåts sedan (på egen bekostnad) på Rodolfo

Diskussion med Libris

Libris hade slutit upp med tre representanter, *Mats Herder*, *Christer Larsson* och *Bodil Gustavsson*.

I projektet för konverteringen från LM till M21 är ett antal personer inblandade, t.ex:
Mats Herder, som är projektledare
Christer Larsson, som är sas pappa till formatet
Pär Ågren, som ska omvandla konverteringsmodellen till verklighet
Bodil Gustavsson, som har kontakten med biblioteken

Tidplaner

Mats började med att säga att från mitten av juli kommer Libris att erbjuda M21 och SweMarc. Det senare kommer att användas av VTLS-biblioteken fram till årsskiftet.

Tidsplanen för Nya Libris är som tidigare sagts: senast i mitten av januari kommer Nya Libris att dra igång. Det innebär att samtliga konverteringar till Marc21 måste vara genomförda före 1 januari 2001.

Vad Libris vill ha i första hand från oss bibliotek är en plan för vilka bibliotek som ska konvertera på vilket sätt (som vi tidigare diskuterat finns det två extremfall – konvertering genom att göra ett helt nytt uttag från Libris eller konvertering av den lokala databasen, där de flesta bibliotek antagligen hamnar i en blandning) och en tidplan för när detta ska ske.

ICL (Kristian Wallin) kommer att tillskriva biblioteken om detta och sammanställa en sådan plan. Man kan också redan nu kontakta KW och framföra sina önskemål om hur konverteringen ska gå till och när den ska göras.

SLUB kommer att vara testbibliotek – man ska konvertera SweMarc till M21. Detta kommer att göras dels genom ett nytt Librisuttag men dels också genom att konvertera direkt i den lokala databasen, så man kommer att få erfarenhet av båda delarna. Senast vecka 31 kommer M21 att finnas tillgänglig.

Uttag av hela Librisbasen

En nyhet var att Libris diskuterar att göra en kopia av hela Librisdatabasen i augusti med uppdateringar kanske en gång i veckan. Det har med uttagskostnaderna från Ericsson att göra, men uttagen kommer också att kunna göras snabbare än på produktionsmaskinen. Beträffande de stora uttagen i samband med konverteringarna är utgångspunkten självklart att biblioteken inte ska behöva betala för dem.

På fråga från Libris påpekade vi att vi vill ha posterna i grunduttaget (varmed jag fortsättningsvis menar det stora uttag som de bibliotek som väljer detta alternativ ska göra) i Marc21-format och UTF8.

ICL tog också upp att teckenuppsättningen bör vara UTF8 för att de bibliotek som ligger kvar på 12.2 ska kunna konvertera detta till Ansel.

Flerbandsverk

Libris sa att vid grundkonverteringen kommer man att kunna välja om man vill ha med flerbandsverken med huvudposter eller inte. Eftersom all information för dessa finns i

delposterna tillför detta egentligen inte något, men annars kan fallet bli det att det ligger en mängd flerbandsverkshuvudposter i de lokala systemen som inte blir konverterade till Marc21. Men detta gäller enbart vid grundkonverteringen – sedan blir det inga huvudposter. Överhuvudtaget kommer det inte att finnas många valmöjligheter vid uttagen.

Beståndsuppgifter

Beståndsuppgifterna kommer fram till Nya Libris att ligga inbäddade som idag. Sedan blir det särskilda beståndsuppgifter, som antingen bäddas in när de tas över eller läggs i en särskild beståndsdatabas varifrån man kan exportera separat. Beståndet kommer att ligga i 852.

Andra biblioteks klassningar kommer att föras över i grundkonverteringen men inte i Nya Libris.

Överföringar från Libris

För överföringen från Libris kommer efter grundkonverteringen bara som batch ftp en gång per natt eller (med kortare intervaller om man så önskar att gälla), men man utlovade också någon form av realtidsöverföring som skall ersätta LR50. Det skall ske redan under hösten hoppas man. Z39.50 kommer också finnas som ett alternativ, men dessa poster har bara Latin-1 som teckenuppsättning. Överföringen i Nya Libris däremot ska i princip vara som i det nuvarande, så det är egentligen tiden mellan grundkonverteringen och Nya Libris som är problematisk.

Auktoritetsposter

Ett problem som vi också tog upp är frågan med auktoritetsposter. Som det är nu ligger vad som kommer att motsvara dessa i 900 och 910 och 911. Dessa fält kommer att försvinna och ersättas med ett separat auktoritetsregister i Nya Libris. Vid grundkonverteringen kommer de emellertid att följa med.

Problemet är hur auktoritetsregistret sedan ska underhållas och exporteras. Enligt Libris kommer nämligen inte auktoritetsposten att följa med den bibliografiska posten. Man tittar nu på hur man ska lösa detta. M21-gruppen påpekade att det är mycket viktigt att en auktoritetspost skall kunna följa med den bibliografiska posten vid export. Annars förloras ju den information som i LIBRISMARC ligger i 9XX-fälten I M21 ersätts dessa av auktoritetsposter, och auktoritetsregister kan läggas upp även i Aleph för att berika sökningen.

Mats påpekade att ett stort ansvar här ligger på KB när det gäller att underhålla auktoritetsregistren. Vad som kanske är lättast att skapa är auktoritetsregister för institutioner, konferenser och uniforma titlar – mycket finns där gjort. Den stora frågan blir hur man ska organisera detta arbete.

Exemplarsuppdatering?

I Marc21 kommer det att finnas ett 852 (beståndsfält, motsvarande tidigare 096) för varje exemplar. Göran påpekade att detta skulle kunna skapa en möjlighet (om man t ex kompletterade 852 med sekvensnummer för exemplaret) att man skulle kunna uppdatera exemplaret direkt via Libris och inte som fallet är nu, att man måste ändra i Alephs exemplar lokalt. Mats och Christer tyckte att detta var en god idé som var värd att undersöka.

Utbildning

Utbildningen kommer att ske under hösten för katalogisatörer som efter utbildningen ska kunna ladda hem en klient som man kan testa mot en testbas. Mycket av materialet finns ju, eftersom en utbildning för SM (SweMarc) var förberedd.

Vi påpekade att det var viktigt att också vi systembibliotekarier, som faktiskt är de första som måste kunna Marc21, också får en egen anpassad utbildning. Den bör hållas så snart som möjligt på hösten, eftersom kunskaper i M21 är nödvändiga för konverteringsarbetet. LIBRIS åtog sig att arrangera sådan utbildning.

Matchning av fält

Thomas tog upp frågan om matchning av fält. Han såg attfälten 001, 020, 022 och 035 skulle kunna behöva matchas. Christer Larsson sa att åtminstone 001 och 035, där alla gamla 001 hamnar, skulle behöva matchas. Under mellanperioden kommer librisnumret att ligga i både 001 och 035. Thomas undrade om det nya numret (i Nya Libris) kommer att vara märkt på något sätt genom att t ex börja med L. Man kan ju tänka sig att man importerar från andra databaser än Libris och då kunde det finnas en risk att numren inte blir unika.

Christer Larsson påpekade att i M21 samverkar 001 och 003 – de utgör ett unikt nummer tillsammans.

Tidskriftsmönster

Göran undrade om man skulle kunna lägga in tidskriftsnummer med automatiska mönster i Nya Libris för att kunna föra över det till Alephs tidskriftsklient. Christer Larsson svarade att M21 Holdings innehåller möjligheter som man skulle kunna tänka sig att använda på detta sätt och att man ska titta närmare på det.

Lyckat möte

Till sist kan vi säga att vi tyckte att det var ett mycket lyckat möte mellan Marc21gruppen, ICL och Libris, och man kände att gruppen har en viktig funktion i diskussionen om hur Marc21 ska tillämpas.

Nästa möte

Nästa möte i gruppen bestämdes till måndagen den 20 augusti kl 10.00 på Riksdagsbiblioteket.

Ragnar

Bilagor:

Berörda tabeller vid konvertering från LM till M21
Försök att sammanfatta konverteringsläget

Bilaga1. Berörda tabeller vid konvertering från LM till M21

Tabell	Ansvarig
alla check..	ICL
edit_doc_999.lng	ICL gör mall, vi anpassar efter bibliotekets behov
edit_field.lng	samma
edit_paragraph.lng	samma
pc_tab_circ.lng	beror på hur man utnyttjar snabbkatalogisering
pc_tab_short.lng	beror på vilket behov man har av att visa kortformat
rep_tab_short.lng	samma
tab01.lng	ICL, ny tabell
tab11	här blir nog största arbetet för biblioteket
tab22	för korta bibliografiska poster
tab33.lng	ICL
tab_expand_join	om man vill lägga ihop fält
tab_klar	kan behövas beroende på hur man använder tab_klar
tab_sort	liten ändring
tab_split	om man vill dela på fält
www_tab_short.lng	beror på hur man visar webben
Filer i xxx01/pc_tab_catalog	fås av ICL
Mallar för katalogisering	
tab_expand	vissa ändringar
tab_fix	vissa ändringar

Bilaga 2. Försök att sammanfatta konverteringsläget

BC (Before Conversion)	Perioden mellan grundkonverteringen och Nytt Libris	AC (After Conversion)
Libris levererar LM och M21-poster	Libris levererar LM och M21-poster	Libris levererar endast Marc21-poster
Beståndsuppgifter inbäddade	Beståndsuppgifter inbäddade	Beståndsuppgifter separata (kan bäddas in vid konverteringen eller has separat)
Auktoritetsuppgifter inbäddade (900)	Auktoritetsuppgifter inbäddade (900)	Auktoritetsuppgifter i separat bas
Flerbandsverk med möjlighet att få hp	Flerbandsverk med möjlighet att få hp?	Flerbandsverk utan hp
Andra biblioteks klassningar med	Andra biblioteks klassningar med?	Andra biblioteks klassningar inte med
Överföring med batch med ftp och LR50	Endast batchöverföring	Motsvarande som nu
EBCDIC	Unicode (UTF-8) eller Latin-1 (ISO 8859-1)	Unicode (UTF-8) eller Latin-1 (ISO 8859-1)